

LES PERSONES JOVES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL REIVINDIQUEM ELS NOSTRES DRETS

41a Assemblea General Ordinària – 16 de febrer de 2019

En els darrers anys, el Consell Nacional de Joventut de Catalunya hem apostat fermament per definir la societat que volem i poder transformar el nostre entorn, el de les persones joves i per extensió, totes aquelles polítiques que ens afecten. Hem defensat un país divers on no s'exclouï ningú per cap motiu. Entenem la cohesió social com un dels pilars fonamentals per bastir una societat cohesionada, democràtica, lliure i inclusiva.

Malgrat partir d'aquest paradigma, ens trobem en un context de vulneracions de drets constants de les persones joves amb diversitat funcional¹ en totes les esferes; l'ocupació, l'educació, l'oci, el lleure, l'habitatge, l'accés a la informació, la salut, la sexualitat etc. A més a més, cal sumar-hi l'estigma social que patim el col·lectiu diverso-funcional fruit de l'individualisme i del model ideal d'home autònom (blanc, heterosexual i burgès) i sense cap mena de vulnerabilitat, sempre disponible per produir. Des del CNJC creiem que totes les persones vivim situacions de vulnerabilitat al llarg de la nostra vida i per això defensem un model de societat basat en la cooperació entre persones diverses. Per assolir aquest objectiu és necessari ampliar i millorar el marc normatiu que garanteix els drets de les persones joves amb diversitat funcional.

Actualment, comptem amb la Llei 17/2010, de 3 de juny, de la llengua de signes catalana així com la Llei d'Accessibilitat 13/2014, del 30 d'octubre. Aquesta última és una llei capdavantera en la garantia dels drets de les persones amb discapacitat i en l'establiment d'unes condicions de l'entorn basades en el disseny universal. La Llei d'Accessibilitat era una demanda del moviment de la diversitat funcional necessària per dues raons. En primer lloc, calia una actualització del marc legislatiu, atès que la Llei de Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres arquitectòniques, del 1991, no responia a la mirada global que se li demana ara a una llei d'aquestes característiques. En segon lloc, l'aprovació de la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU, l'any 2006, ha representat una modificació en el marc jurídic internacional i era necessari situar la legislació catalana en concordança amb el context internacional. Ara bé, encara no s'ha dut a terme el desplegament normatiu de la Llei d'Accessibilitat mitjançant el Codi d'Accessibilitat, l'aprovació del qual era obligatòria, amb un termini fixat pel 4 de novembre de 2016. El Codi d'Accessibilitat és la normativa que desenvolupa aquesta llei establint-ne els criteris tècnics. Així doncs, la llei sense el codi no és més que una declaració d'intencions sense una aplicació real. Sent conscients de la complexitat de la situació política a Catalunya, no es justifica la dilació en

¹ Fem un ús indistint dels termes "diversitat funcional" i "discapacitat" ja que ens manca tenir el debat sobre l'ús d'aquests termes. Tot i així, som conscients que l'ús del llenguatge configura la realitat i creiem que els debats entorn la terminologia ens permeten conèixer matisos i punts de vista que enriqueixen la nostra lluita.

l'aprovació del decret ja que suposa un perjudici per al col·lectiu de la diversitat funcional, així com a tota la ciutadania, i un incompliment de la Llei d'Accessibilitat.

Finalment, cal destacar que la discapacitat és un fenomen social complex, travessat per múltiples condicionants. En aquest sentit, un jove amb diversitat funcional experimenta unes problemàtiques específiques que interseccionen amb les discriminacions de gènere, orientació sexual, identitat de gènere, perfil ètnic, origen etc. Aquesta realitat diversa demana que la intervenció en matèria d'accessibilitat s'entengui de forma àmplia i transversal, sabent que les demandes i les necessitats no són homogènies. Malgrat això, el context de vulneracions constants de drets a les persones joves amb diversitat funcional ens permet defensar conjuntament els següents drets.

Dret a l'educació

L'accés als estudis superiors és un dret no garantit per a les persones joves amb diversitat funcional. Actualment la proporció d'estudiants amb diversitat funcional dins els centres d'educació terciària és baixa a causa de les dificultats per accedir-hi amb igualtat de condicions. Cal avançar per garantir l'educació inclusiva al llarg de tota la vida desplegant els suports que siguin necessaris per a cada persona, per exemple amb adaptacions curriculars, assistents personals, adaptacions tècniques, adaptacions en els sistemes d'avaluació, processos de selecció accessibles, etc.

Dret a l'ocupació

És essencial combatre la precarització del mercat de treball i promoure salaris justos que permetin l'accés a una vida independent i amb dignitat. Així mateix, cal garantir el compliment dels drets dels treballadors i les treballadores tal com es recull en les normatives vigents. Per això, considerem necessari treballar per la inclusió de les persones amb discapacitat en el mercat ordinari. Els Centres Especials de Treball són un pont per arribar a la inserció laboral, però és imprescindible transcendir cap a un mercat laboral ordinari on totes les persones hi tinguin cabuda. En aquest sentit, l'administració pública té l'obligació de ser exemplar i se li exigeix que compleixi íntegrament amb els percentatges de llocs de feina reservats i que vetlli perquè aquests siguin accessibles plenament. A més a més, cal que l'administració pública no ofereixi només els llocs menys qualificats i s'encarregui de fer processos d'oposicions accessibles per a tothom.

Dret a la informació

L'accés a la informació és un dret bàsic i imprescindible per assegurar la participació en totes les esferes de la vida i la societat en igualtat de condicions. Aquest dret però, no està garantit per a les persones amb diversitat funcional per diferents motius. En primer lloc, no hi ha una adaptació total de la programació de la televisió pública per a les diferents discapacitats; ens referim a llengua de signes i audiodescripció. Succeeix el mateix als altres canals d'accés a la informació com són les xarxes socials i la premsa on tampoc hi ha mecanismes d'adaptació, com la lectura fàcil. A més a més, és imprescindible

garantir la cobertura informativa de la discapacitat d'una forma inclusiva en els mitjans de comunicació i eradicar terminologia pejorativa.

Dret al lleure i la cultura

No hi pot haver una situació d'igualtat si no hi ha unes condicions d'accessibilitat a la vida en totes les dimensions del lleure: cultural, esportiu, recreatiu, turístic, etc. Cal garantir les condicions d'accessibilitat globals de les infraestructures i entorns per impulsar la possibilitat real que totes les persones puguin participar en l'oferta cultural i de lleure. És imprescindible també, potenciar la capacitat de sentir la diferència com a valor del lleure, això vol dir, tenir en compte a totes les persones i l'entorn on aquestes interaccionen, donant la mateixa importància a les necessitats de tothom, independentment de les seves característiques. En aquest sentit, cal avançar en les mesures d'accessibilitat comunicativa als cinemes, als teatres, als museus, als centres de lleure... oferint serveis com ara audiodescripcions, guies en àudio, lectura fàcil, llengua de signes, reproduccions a escala, material tàctil, etc.

Dret a l'esport

La manca d'equiparació de l'esport adaptat amb l'esport ordinari comporta barreres d'accés de les persones amb diversitat funcional a l'exercici de l'esport, per exemple en l'accés a instal·lacions, personal de suport etc. Els beneficis associats de l'esport són coneguts per a tothom i en concret, fan referència al benestar físic, mental i emocional, imprescindibles per assolir una vida digna i independent.

Dret a l'oci

La segregació de la societat i l'exclusió dels i les joves amb diversitat funcional dels espais d'oci ordinaris comporten la vulneració del nostre dret a gaudir i participar dels espais d'oci en igualtat de condicions. Les discriminacions que patim en els espais d'oci privats són un greu exemple, d'entre molts altres. L'oci és imprescindible per a una vida plena i alegre i per a la construcció de relacions interpersonals. Així doncs, cal que l'oferta d'oci públic i privada també disposi de mesures d'accessibilitat comunicativa i es sensibilitzi a la població en general per posar fi a la segregació i l'estigma.

Dret a la sexualitat

La sexualitat és un tema tabú a la nostra societat, i quan s'hi suma la diversitat funcional el tabú augmenta. En l'imaginari col·lectiu se'ns pensa com a persona asexuals i aquest fet comporta que s'eludeixin les nostres necessitats sexuals i afectives. Per contra, també podem ser més vulnerables front els abusos sexuals i les agressions contra la nostra intimitat.

Dret a la salut

Cal reforçar la promoció i atenció de la salut dels i les joves amb diversitat funcional, posant-nos al centre i garantint la nostra participació, tant en la planificació i disseny de les polítiques de salut, com en l'avaluació

d'aquestes. Així mateix, cal contribuir a l'eliminació de l'estigma contra les persones amb diversitat funcional ja que impacta directament en la nostra salut emocional i mental.

Dret a la mobilitat i l'espai públic

L'ús de l'espai públic és un dret i cal garantir que tothom pugui transitar per les places i els carrers amb seguretat i llibertat. Defensem i exigim l'exercici del dret a la mobilitat com a element fonamental de participació en la comunitat i de desenvolupament i creixement personal i professional. A més a més, el transport públic és el tipus de transport més democràtic i que facilita amb major mesura la mobilitat de totes les persones. Per això és necessari que trens, busos i metro siguin accessibles plenament, tant en la transmissió de la informació com en el seu ús.

Dret a la vida independent

La defensa dels drets anteriors són imprescindibles perquè es garanteixi el nostre dret a una vida independent. Aquest és un dret individual i col·lectiu que garanteix poder viure de manera independent, com a membres actius i reconeguts dins la comunitat i amb els suports humans i tecnològics que siguin necessaris per poder exercir la nostra ciutadania en igualtat de condicions. Això implica poder decidir sobre les nostres vides i poder construir una societat on totes les persones hi tinguem les mateixes oportunitats de participar-hi plenament.

És en aquest context que el CNJC insta la Generalitat de Catalunya i les Administracions Públiques competents a:

- Aprovar el decret del desplegament normatiu de la Llei d'Accessibilitat mitjançant el Codi d'Accessibilitat al més aviat possible.
- Establir un Pla estratègic per desplegar el Decret 150/2017, *de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*.
- Establir un Pla estratègic per augmentar el nombre d'alumnat amb diversitat funcional als estudis terciaris.
- Incloure l'educació i sensibilització en la diversitat funcional al currículum escolar.
- Incorporar la llengua de signes catalana al projecte curricular com a llengua cooficial i obligatòria a Catalunya per tal que l'alumnat en les etapes obligatòries la coneguin i l'emprin.
- Cobrir totes les hores de docència de les persones sordes amb una persona intèrpret, així com amb altres professionals de suport i/o ajuts tècnics que l'alumnat requereixi segons les seves necessitats específiques.
- Tenir en compte la situació del jovent amb discapacitat en l'actuació en matèria d'accessibilitat, en àmbits clau per a la inclusió com ara la inserció laboral, l'habitatge, l'ús de l'espai públic, l'accés a la cultura, l'oci o la mobilitat.

- Augmentar el percentatge de treballadors/es amb diversitat funcional a les empreses al 5% i implementar mesures que assegurin la seva execució.
- Unificar els sistemes d'adaptació dels transports, els espais i serveis públics a tot el territori català.
- Promoure ordenances d'inclusivitat en l'accés a l'oci i la cultura per evitar la segregació.
- Establir una estratègia per a la redacció de la nova llei de l'Esport i l'Activitat física de Catalunya, incorporant els criteris d'accessibilitat, formació, i personal de suport que es contempla al Pacte Nacional de l'Activitat Física i l'Esport, signat l'any 2017.
- Implementar un Pla d'Accessibilitat per garantir l'accés als establiments i serveis sanitaris; així com a les proves diagnòstiques.
- Assegurar l'accessibilitat al vot a les eleccions municipals.
- Aprovar una Llei Catalana d'Autonomia Personal i Vida Independent.

El CNJC es compromet a:

- Elaborar un Protocol de diversitat funcional per tal d'assegurar la plena participació i en igualtat de condicions de les persones joves amb diversitat funcional.
- Adaptar els òrgans de decisió i espais participatius del CNJC perquè siguin accessibles i donin resposta a les diferents entitats o persones que hi participen.
- Incloure la perspectiva dels col·lectius diverso-funcionals de forma transversal i específica a les àrees i plans de treball del CNJC.
- Formar a l'equip tècnic i el secretariat i sensibilitzar a les entitats juvenils sobre la realitat de les persones joves amb diversitat funcional.
- Millorar l'accessibilitat del web i de la documentació del CNJC.

**Resolució presentada pel Grup de Treball de Diversitat Funcional del
CNJC**

Aprovada a l'Assemblea General Ordinària del 16.02.2019